

ȘEZĂTOAREA

Anul XI, vol. VIII, No. 3-4. — Folticenî, Maiū-Iunie 1903.

BUCĂTĂRIA ȚARANULUI

Murături. — Murăturile le fac numai gospodinele meștere. Ele se fac așa : se string foi de ceapă, de pătrunjel și de marar, se aleg bine, se pun într'un vas, după ce s'aū opărit în salamură ferbinte, și se așază într'o cofă ori un budăel. Cînd budăelul e plin, se toarnă zama ramașă peste el, se tescuește și se lasă pe iarnă.

Iarna, cînd trebuie, ieī din murături și le minincē cu mămăligă caldă și fasole dulce.

Julfa. — *Julfa* ori *jufa*, se face din sămînța de cinepă, și numai prin posturi. Ea se face așa : sămînța de cinepă se pisază în *chiuă*, pînă se face turtă ; se încălzește puțin la foc, într'o strachină mare ; se pune peste ea puțină apă ferbinte, și se tot mestecă. Cînd credem că s'a muet totul, se umple strachina cu apă călduță și căpătăm un lapte dulce, care se strecură prin sitișcă ori prin sită, ca să rămie *hoaspa*. Laptele acesta se pune într'o oală la foc de ferbe. In timpul fertului, laptele se incheagă puțin, ca jîntița, și căpătăm astfel *julfa*, în care se pune puțină sare.

Julfa se poate face și din *trușnic* — turtele ce rămîn de la oloi — dar nu-ī gustoasă și dulce

Julfa ferbinte și subțire, se minincă cu mămăligă prăjită, ori cu malai dulce, prin posturi.

Julfa se strecură prin sitișcă, și ne rămîne un fel de *julfă*, cu care se fac *nărzări* cu *julfă* ori plăcinte cu *julfă*.

Tot cu brînză de *julfă* se fac și pelincele Domnului, la ajunul Crăciunului.

Cînd peste *barabule* dulce turnăm *julfă*, căpătăm *barabule* cu *julfă*.

Dacă peste crupele ferte bine turnăm *julfă*, avem *julfă* cu *crupe*.

Cînd peste pasat, fert bine, turnăm *julfă*, avem *julfă* cu *pasat*.

Mincările acestea se obișnuiesc prin posturi ; *julfă*, în septămîna mare din postul mare, nu se minincă.

Lapte de
cinepă

Poamele. — Poamele sînt o mîncare gata pentru sîtcan. Cu mămăligă prăjită și poame coapte, orî uscate, el pleacă la lucru.

Poamele cunoscute de sîteni sînt: *poamele albe*, care se coc cele mai degrabă; *prunele*, *goldanele*, *curcudușile* și *perjele*.

Poamele coapte bine se usucă pentru iarnă; unii sîteni le usucă în cuptor; alții, mai ales cei din Rădășeni, le usucă pe incetul, pe lozniță, și le pun la puțină.

Poamele se mîncă în multe chipuri.

Din poame se face și must de băut.

Poamele verzi ferte se mîncă vara prin postul *Sînchetului*, cu mămăligă rece. Se ferb poamele, se lasă de se răcesc și apoi se mîncă. Cine are, pune în ele și o lecuță de zahar. Poamele verzi ferte bine dau o zamă acră ce slujește de multe ori în loc de borș.

Chisălița se face din poame coapte bine, mai ales din goldane; se pun goldanele ori perjele la foc într'o oală de post, cu o leacă de apă; ele slobod zamă. Cînd sînt ferte bine, se flocaesc cu o lingură și apoi se pune în ele puțin chiperî. Vorba ceea: „Cine are chiperî mult, pune și în chisăliță“.

Tocană de poame coapte ¹⁾. — Se iaŭ perje coapte, se scot simburii, se ferb fără apă, pînă scade; se pune și ceapă crudă tăeată mărunt.

Poame cu pește. — Poamele cu pește se pregătesc în Rădășeni pe la praznice. Perjele se spală, iar peștele se curăță de solzi, și se pune cu perjele la foc într'o tigae. Cînd sînt ferte, se toarnă peste mîncare oloi prăjit.

Povirla. — *Povirla*, *poverta*, *pohîrla* ori *povidla*, se face din poame coapte. Într'o caldare mare se pun prune și perje coapte bine și spalate. Caldarea se pune afară, pe foc, pe-un cuptor făcut în pămînt, și se lasă acolo pînă ferbe bine, de se desprind simburii. Se pune apoi de se răcește zama, și caldarea se umple din nou. Cînd avem atîta zamă de se umple caldarea, o strecurăm printr'un ciur ori sită rară de drod [sîrmă] ca să rămie simburii și cojile, zama curată să pune în caldare, și i se dă foc, iar un om tot mestecă în caldare, cu o lopățică, ca să nu se prindă coajă pe fundul ceanului și să se afume, c'apoi n'are nici un gust.

Cînd zama a scăzut bine și e groasă ca laptele cel acru de oi, caldarea se dă de-o parte, se lasă de se răcește și povidla se pune ori în budăeșe [cînd avem mai multă] ori în oale saŭ gavanoase.

Povidla se mîncă prin posturi. Ea se face mai mult în Rădășeni.

1). Com. de V. Cîocan, învăț. Rădășeni, Suceava.

Ceapă cu mămăligă. — Ceapa nu lipsește din casa sătenilor ; de n' o are, o cumpără. Ceapa se mincă cu mămăligă și sare, în zile de post, și se pune și în bucate.

La drum, la pădure și în alte locuri, c' o bucată de mămăligă rece și câteva cepe, săteanul pornește bucuros. — Băeții de la școală, pe la sate, aū ca mîncare obișnuită, în posturi, pe de-amează, câteva cepușoare și o bucată de mămăligă rece.

Ceapa se întrebuițează pentru leacuri. Ceapa coaptă se pune pe buboae, să le moae. Cu coji de ceapă albă se face spre sf. Vasile *Călindari*, ca să se știe cum vor fi lunele anului. Fumul din coji de ceapă e bun de gutunariū. De la ceapă se întrebuițează și foile.

Usturoiul. — Ca și ceapa, usturoiul se găsește în casa fiecărui sătean. El e bun și de mîncat și de leacuri.

Mămăliga rece prăjită și cu usturoiū, se mincă în zile de săc și în posturi. Cine mincă usturoi cu mămăligă caldă, il doare capul.

Intr' o căciulie de usturoi, și cu un ac, se descintă de potcă.

Cu usturoi se ung spre sf. Andrei vitele, ușile, ferestrele ș. a. ca să nu intre strigoii în casă.

Usturoiul e bun de durere de inimă.

Cu usturoiul scapi de trinji.

Trei fire de usturoi și 3 fire de chiper se dă găinelor cînd se bolnăvesc.

Mujdeiul. — Mujdeiul se face din căței de usturoi curățiți de coajă și pisați într' o scafă cu *bătălăul*, punîndu-se sare și apă ; unia, în loc de apă, pun oțet.

Cu mujdeiū se mincă păstăi de fasole ferte, bureți, carne friptă, ș. a.

Cînd omul e *ctumurluit*, se freacă cu mujdeiū și oțet.

Mujdeiul se pune în fasolele flecuite, pastramă, răciturī, ș. a.

Unia pun în mujdeiū și oloi ; alții pun mîez de nucă.

Urzici făcaluite. — Primavara săteanul începe a scapa la *verzeiuni*. Gospodina îl pregătește bucate și din urzici. Din ele se fac : urzici făcaluite, borș cu urzici, și cei de prin Rădășeni fac și plachie de urzici. Urzicele făcaluite se fac așa : se culeg urzicele de pe la locuri curate, se aleg, se spală, se presură cu sare și se opăresc ; apoi se pun la fert cu ceapă și legume. Cînd sînt ferte bine, se scurge zama, se flecuiesc cu dosul lingurei și se pune în ele și o leacă de făină de grîu, că le face să alunece mai bine pe git, și să mai subție cu zamă. Se pun de se mai încălzesc, în care vreme, cine are, pune

in ele și ceapă prăjită în oloî. Se pun într'un talger, se lasă de se mai răcesc și apoi se minincă cu hrean ras pe răzătoare, ori ras cu cuțitul, dacă nu este răzătoare. Zama de urzici e bună de băut primavara, căci inoește singele. In urzicele făcăluite se pune și mujdeiu, că le dă gust bun. Odată cu urzicele, printre ele, se pun și frunze de *untisor*, că le dă gust și le fac lucii.

Plachia cu urzici. — Plachia cu urzici se face așa : se pun urzicele la fert, după cum s'a aratat, și cînd sint ferte bine, se toarnă într'o tigare în care se găsește două—trei mîni de orez. Se pune pe foc de ferbe bine orezul, se prăjește ceapă în oloî și se pune în ele, și cînd orezul a fert bine, mîncarea-î gata.

Hrean ras cu sare. — In postul mare, primavara, se minincă și hrean ras cu sare și cu mămăligă caldă. Hreanul e bun de mincat și de strîns pînă a nu tupa, c' apoi se *înteroșază*. Cine minincă hrean ras de 7 ori, e ca și o împărtașanie.

Purul. — Purul e un fel de ceapă selbatică. Crește pe la locurile vâroase și năsipoose. Purul se strînge și se minincă cu sare și mămăligă rece, prin posturi și in zile de sec, de oamenii saraci.

Leurda. — Leurda se găsește prin păduri. Are gust de usturoi. Se minincă cu sare și mămăligă rece.

Pirjoale de mămăligă ¹⁾. — Pirjoalele de mămăligă se fac așa : să țe mămăligă rece, se taie felii, se prăjesc pe foc, se ung cu oloî proaspăt, se sară și se minincă.

Drojdi de vin cu mămăligă. — Primavara, prin postul mare, evreii vînd sătenilor drojdiile de vin ; acestea se pun în strachină și se minincă cu mămăligă prăjită.

Praji cu mămăligă. — Praji se cumpără din tîrg ori de la bulgarii. Ei au aceeași întrebuintare ca ceapa. Praji se minincă cu mămăligă și sare.

Patlagelele. — Patlagelele le minincă numai unii săteni din partea răsăriteană a județului Suceava. Ele se coc ori se ferb, se toacă bine cu ceapă și sare, se pune tocătura pe talger și se minincă cu mămăligă.

Ele se murează cu pepeni și se țin pe iarnă.

Chipăruși copti și murați. — Chiperii și chipărușii se cumpără din tîrg ori de la bulgarii. Ei se coc la foc, se cojesc și se pun într'un talger, în salamură. Cine are, pune în ei și oțet.

Unii chipăruși sint iuți ; nu toți minincă de aiștia, căci își stir-

1). Com. de Gh. Lupașcu, Pleșești Suceava.

nesc *cel perit*; asemenea nu mininecă *arder* [chipăruși de cei mici și iuți].

Chipărușii se pun și la murat cu pepeni și patlagelele; se caută însă să nu fie iuți. — Chipărușii se mininecă în zilele de post și prin posturi. — Unia usucă chipăruși pe iarnă.

Harbuz cu mămăligă. — Harbuzii se cumpără din tirg. În lipsă de altă udătură, unii săteni mininecă harbuz cu mămăligă. Muntenii nu cunosc această mincare; ea se vede mai mult în partea răsăriteană a județului Suceava.

Poamă cu mămăligă. — Poama (struguri de vie) se cumpără din tirg ori de la Rădășeni care o aduc din țara de jos. Ea se mininecă toamna, fie goală, fie cu mămăligă ori, rare ori, cu pine.

În partea răsăriteană a județului, prin com. Vascani, se face multă poamă; aici ea nu se mai mininecă cu mămăligă.

* * *

Cu mămăligă vara se mai mininecă:

Cireșele, care pot fi dulci și amare, și care se usucă de unele gospodine la soare pentru iarnă, după ce le-a opărit.

Vișinele, care se pot pastra și pentru iarnă ca cireșele.

Gâșunile, care se culeg de pe dealuri și de prin finețe, când sînt coapte.

Fragii, se fac mai mult pe la munte.

Zmeura, se găsește pe sub poalele munților și pe la munte. Ea se coace pe la iarmaroc ¹⁾.

Merișoarele se cunosc mai mult la munte. Ele se culeg și se pun la murat pe iarnă — Mustul de merișoare e foarte bun de băut.

Murele se fac tot pe sub pădure, pe unde crește zmeura. Ea se coace prin August.

Merele se mininecă când sînt coapte. Și merele și pădurețele se string și se usucă pentru iarnă. Iarna se ferb bine și se mininecă în posturi.

Perele se string ca și merele.

Și merele și perele, ca să le avem bine pastrate pentru iarnă, se pun în stog, ori într'o cutie cu paie; când trebuie, se scot și se mininecă.

Cu merele și perele sătenii din Rădășeni fac negustorie bună.

Afinetele se coc pe la sf. Petru; ele se fac numai la munte; în zile de post sînt bune ca udătură.

Carcașe patlăie

1). Iarmarocul din Fălticeni se face la 20 Iulie.

* * *

La pregătirea bucatelor, se întrebuintează următoarele:

Oloiul, care se face din sămință de cînepă. Oloiul se face așa: se ia sămință de cînepă, se prăjește bine pe cuptior, cînd e ferbinte; se pisază în chiuă, se pune într'o tîgae, se inferbîntă puțin pe lingă foc, după ce a fost udată cu puțină apă, se așază în niște peteci rare de cînepă și se pune în oloiniță. Strînsă în chingî prin niște pene, sloboade oloiul, care se strînge într'un vas pus sub oloiniță.

Oloiul, ca să nu se iuțască și să se strice, se ferbe la foc cu ceapă și legume; unia pun și mirodenii. — Oloiul se face prin posturi; cu el se prăjește ceapă, se pune în găluște, fasole, curechiu, mujdeiū. ș. a. — Din oloiū se face și opaîț, cînd nu este cu ce cumpara gaiță (gaz).

Oțetul se aduce din tîrg ori de la crișmă; dai cîteva ouă și ți se dă oțet. — Oțetul se pune în unele mîncări. — Cu mujdeiū și oțet se freacă cei bolnavi de cîmurluială. Abur de oțet pe cărămidă ferbinte, e tare sănătos.

Sarea. Nu se poate bucate nesarate. Cel ce minîncă nesarat, e bolnav. Cei ce pătinesc de cel perit, nu trebuie să minînce sarat fare.

Chiperi negru încă e bun în bucate; el se cumpără din tîrg, de la dugheană sau de la evreii cari umblă prin sate după cojoace și păr de porc, dînd în loc chiperi.

* * *

În diferite timpuri ale anului, și mai ales prin posturi, sătenii mai minîncă:

Popușoi copti sau fripti; aceștia se coc cînd sînt în lapte ori în ținte. Cine minîncă popușoi *cîrcîliți*, sau copti repede, se bolnăvește de pînticărie. Popușoi în ținte să ferb vara prin postul sf. Marii, și să minîncă sărăței.

Grăunțe ferte. Cînd femeile spală cămeși ori ferb torturile, pun grăunțe de popușoi de le ferb pînă ce se sfarmă, cînd le strîngi între degete; se sară și să minîncă.

Crupele se fac din grăunțe de popușoi în rișniță, în chiuă, și rare ori la moară. Din crupe mărunte se fac și găluște. Crupele se ferb, se sară și se minîncă la masă. Cu crupe se îngroașă și laptele.

Griul fert se minîncă prin posturi. Din griū fert se face și colivă. În griū fert, cine are, pune și o leacă de zahar ori miere.

Cocoșii, cocoșeii, giștele, gînștele, puicuțele ¹⁾, se fac din grăunțe

1). Com. de D-l N. Manoliu, Drăgănești.

de popușoi, în ciur de făcut cocoși. Se pun grăunțe în ciur și se poartă pe deasupra focului pînă ce grăunțele se umflă și plesnesc, luînd o formă neregulată, albă, ca o floare. — În Spătărești cucușii se fac în ceaun cu nisip cernut și curat, cu un pumn de grăunțe; în ceaun se mestecă r_pede cu culișerul. Cînd nisipul e ferbinte, grăunțele se prefac în cucuși. Numai grăunțele bune se fac cucuși frumoși.

Cucușii se fac și în sare mărunță și în oloi. După cocoși bei apă multă

Băeții, în diferite timpuri ale anului, minîncă:

Napî sau *napchi*, curățindu-i de coarjă.

Conopide, asemenea.

Guli sau *napî porcești*.

Macriș, care crește prin finețe și prin pîrloage.

Frunze de fag, cînd sînt tinere, aŭ un gust acrișor.

Baraboizul, care crește prin lunci, mincîndu-i hlujul, cînd e tî-năr, după ce l-a curățit.

Antonigă sau *laba giștei*, tî-nără, curățită de coarjă.

Susat, de la care se minîncă hlujul.

Urechea porcului, care crește pe la munte.

Brustur dulce, care crește la munte prin băhnuri.

Iarbă dulce, care crește la munte.

Săcărîca, de la care se minîncă frunzele, iar semințele se pun în rachiu.

În pregătirea multor bucate se întrebuițează și:

Mierea. Cu miere se ung sfinții care se fac la 9 Mart; miere se pune și în găina umplută, ce se pregătește ibovnicului orî mirelui, cînd stă la masa cea mare în capul ei. — Miere cu mac se pune celor cu dosul întors.

Zaharul; în locul mierei se întrebuițează zaharul. Zahar pisat se pune pe colivă, dacă nu se îndulcește cu miere.

Strafidele se cumpără pentru umplutura găinelor de la mesele mari, și de pus în pască.

Roșcovele sau *coarucle de mare*. Roșcove se pun în salcia ce se dă celor bolnavi.

Nucile se dau băeților la sf. Vasile cînd umblă cu uratu. Cu mîez de nucă și plue bună să hrănește *spiritușul*. Cu mîez de nucă și cițiva ciței de usturoi se face mujdeiŭ de nucă.

Alunele se culeg prin postul sf. Marii. Miezul de alună se mîncă orî cînd. — Ele se string pe iarnă.

Băuturile cunoscute de săteni sînt.

Apa, cū care toți am crescut mari și care e cea mai bună pentru a fi omul sănătos.

Mustul, care se poate face din orî ce soi de poame; el încă e bun și recoritor. Sătenii de prin locurile cu pometurî își fac ei singuri must.

Vinul. Vinul fert cu chiper te scapă de multe boli.

Rachiul, istovitorul vlăgei din sătean și ruinătorul puterei și a averei sale. — Rachiul se ferbe cu zahar ars și se bea cu gust. Rachiul cu chiperî orî spuză, e bun de durere de pîntece.

Ș' apoi, cînd țaranul n' are nici unele din cele ce s-aū arătat pînă aici, saū e in nevoe, el mai știe să mînce și *răbdări prăjite cu mămăligă rece*.

Și, Doamne, bune-s toate cînd e omul sănătos și la locul lui.

M. LUPESCU.

C O L I N D E

La intrarea în biserică a Sfintei Fecioare născătoare de D-zeu.

Azi sicriul cel prea sfînt
Maica 'naltului cuvînt
în biserică aū intrat
jerfă Domnului s' aū dat.
Saltă sfînta sfîntelor
căci lauda fecioarelor
se aduce în oltar
pe sine Domnului dar.
O prooroc prea lăudat
care 'n psalmi te-ai mîngîiat
în organe și în strune
cîntai Domnului minune!
Saltă sfînta sfîntelor
căci lauda fecioarelor

se aduce în oltar
pe sine Domnului dar.
O părinți prea fericiți
și de Dumnezeu iubiți
a căror odraslă sfîntă
ingeri și oameni o cîntă,
saltă sfînta sfîntelor
căci lauda fecioarelor
se aduce în oltar
pe sine Domnului dar.
Bucurați-vă și săltați
pe Maria lăudați,
Domnului din cerul sfînt
Maică bună pe pămînt.
Saltă sfînta sfîntelor
căci lauda fecioarelor
să aduce în oltar
pă sine Domnului dar.

**La nașterea D-lui nostru
Isus Hristos.**

Acum am văzut minune
care ingeru o spune,
acum toate s-aũ plinit
cite s-aũ fost prorocit
despre Mesia Hristos,
toate s' aũ plinit frumos.
Unde este acum om
precum aũ fost Solomon
sã cîntã acum aliluia
din cîntarea aceluia?
Vom cînta dar acum noi
în timpane și 'n cimpoi.
Vino frãțiorul meu
vino o doritul meu!
vino la grãdina ta
e' a înflorit rodia.
Din cei drepti aũ rãsãrit
și frumos aũ odrãslit
din Ioachim și din Ana
ca sã împlineascã taia,
taia cea din veci ascunsã
și de ingeri neștiutã.
Cã fecioara Maria
s' aũ nãscut din aceștia
dupã cum s' aũ dus vestea
peste toatã Iudeia
și peste Samaria.
Sã mergem la Palestina
unde aũ strãlucit lumina;
sã trecem în Vifleem
minune nouã sã vedem.
O minune adevãratã
în Vifleem se aratã:
nu în curte împãrãteascã
ci 'n iesle dobitoceascã.
Cetele ingerești cîntã
pãstorii din fluer și din cimpoi
slãvesc pe cel venit la noi;

toatã fãptura sãlteazã
pe Domnul adevereazã,
cu ingerii dinpreunã
aratã toți voe bunã.
Vãzui fecioara și maicã
aplecînd fãrã de taicã,
cel ce dã lumi viațã
il poartã fecioara 'n brațã.
Acestuia ne închinãm
cu ingerii sã-i strigãm:
slavã ție din vecie
Domnu! lãudat sã fie,
și d' acum pînã 'n vecie
mila Domnului sã fie.

**La nașterea D-lui nostru
Isus Hristos.**

Veniți iubiților frați
veniți toți de ascultați
a maicilor tînguire
și amarã jeluire,
care plîngînd a strigat
cînd pruncii li s-aũ tãiat,
pentru cerescu 'mpãrat,
de care plîng și suspin.
Spune Ioan Damaschin
staũ zice cu întristare
maicile cu jale mare
lingã ai lor prunci iubiți
de sabie omoriți,
care întru naștere
a rãbdat multã durere.
Rupte eraũ și despletite
ale capului cosițe,
și mamele-și ridica
țipãt în vãzduh înãlța,
și pãrul lor și-l smulgea,
țãrinã pe cap puneã,
ceru il puneã sã fie
la Dumnezãũ mãrturie,

cu lacrimi udindu-se
 amar jăluindu-se.
 Și către Irod grăia
 care față nu era
 ca cum ar fi fost aci ;
 la armaș așa grăia :
 ce poruncă este aceasta
 adusă asupra noastră ?
 Și de ce pe noi urgie
 cu așa mare vrăjmășie ?
 Oh ! Iroade împărate !
 Aă nu și tu te numești
 tată fiilor ce crești ?
 Saă aă doară tu nu știi
 ce-î dragostea pentru fii ?
 Părinții ce i-aă născut
 și în brațe i-aă ținut
 inimile li s' aă rupt
 viața le-aă amărit.
 Doară steaua te-a scirbit
 așa amar te aă mihnit,
 saă că magii ți-aă spus
 de nașterea lui Isus ;
 acestea îți făcură rău ție ?
 Și te-aă pornit cu minie ?
 Apoi pentru ce nu doară
 asupra Persidi țară
 nu te scoli cu tirănie
 cu rășboi și cu minie,
 ci ca un tinăr ce ești
 pă Vifleem pedepsești
 și i-l faci fără de fii
 ne lăsindu-î pe ei vii,
 și țitele noastre de lapte
 le faci să fie uscate,
 care era coconilor hrănitore
 de viață dătătoare ;
 dacă vestea ai avut
 că împărat noă s' a născut,
 și din ciți ți-aă roștit ție

pentru Christos cu mărturie,
 apoi pe Arhanghelul Gavril
 (prinde-l
 și în temniță închide-l,
 asemenea și pe crai,
 prinde-î, taе-î, dacă poți ;
 care la tine n'aă venit
 lăsindu-te batjocorit
 și s'aă dus în țara lor
 cu bucurie triumfători. (?)
 Așa de al lor suspin
 spune Ioan Damachin
 că de multă tinguire
 și amară jeluire
 văi și dealuri răsuna,
 văzduhu să 'nflora,
 cărnea pe om să 'ncreța,
 frigurile îi struncina
 noi pe Irod blăștămăm,
 pe prunci îi lăudăm,
 pe mame le fericim,
 că ele s'a 'nvrednicit
 a avea prunci cu sfinți
 care de păcate ușurează părinți,
 iar pe pruncii cei sfințiți
 pentru Christos omoriți,
 ca pe ce-î ce s' aă adus
 jefă lui Christos Isus,
 cu cintări să-î fericim
 lăudindu-î să î grăim :
 bucurați-vă prunci sfinți
 cei noi întâi munciți
 ai stăpînului Isus,
 Domnului celui de sus ;
 bucurați-vă slăviți
 coconilor fericiți
 că pămîntul ați perdut
 și rașul ați dobîndit,
 în raș v-ați sălășluit
 și mărire ați primit

de la cerescu 'mpărat
pe care voi l-ați rugat
și pe care îl rugați
o pruncilor lăudați!
Ca și noi cu voe bună
să dănuim împreună
în rațul cel prea frumos
împreună cu Christos
și să-l slăvim cu glas lin
în vecii vecilor amin.

**La botezul D-lui nostru
Isus Christos.**

Aghios, Aghios, Aghios
trecu nașterea lui Christos,
veniți toți să ne sculăm
Vitleemul să-l lăsăm
la Iordan să alergăm
minunea să o vedem,
la Iordan riū frumos
acolo vine Christos;
duhul sfânt din ceri sboară
ca un porumb se pogoară
apele să le sfințească
și pe noi să ne spășească;
sfintu Ioan Botezătoru
în pustie șezătoru
mai 'nainte se silește
pocăința o vestește
pe toți vrea să-î spășească
și cu apă să-î stropească,
să-î boteze în troiță,
în pravoslavnică credință;
iară cînd sosi Christos
Iordanu s-aū întors,
înapoi fugea cu pripă
iar prorocu sta cu frică;
Christos îl cheamă cu sine:
vino Ioane la mine,

vino acum și cutează
și cu grabă mă botează.
Prorocu se teme foarte;
vrea să pășească, nu poate;
prorocu se sfiște
și către Christos grăește:
eu vreaū botez de la tine
și tu vrei acum la mine!
eu tare mă spăimintez
nu știu cum să te botez:
de-al tău creștet m' oî atinge
dar m' oî arde de m' oî frige;
tu ești foc care pîrlești
și toate le mistuești;
eu sint earbă și țîrină
și-mi tremură a mea mină.
Christos lui Ioan grăi:
vino nu te îndoii,
vino acum și cutează
și cu grabă mă botează.
Atunci prorocu viind
și de frică tremurînd
inima sa tare-și strînge;
de stăpinu s' ar atinge,
prorocu să teme foarte;
vrea să pășască, nu poate;
asudă, tare oftează
și cu frică îl botează.
Glas din cer se auzea
lui Christos așa grăia:
tu ești fiul meu iubit
în care bine am voit;
duhu sfânt mărturisește
și cuvîntu-l întărește;
frumos praznicu trecut
întu care te-aî născut,
acesla-î mai luminat
în care te-aî botezat.
Acolo îngerî vestitorî
aici om înainte mergător;

acolo steaăa te-aă vestit
 aici duhu te-aă mărturisit.
 Veniți toți să ne 'nchinăm
 lui Christos să ne rugăm
 și la rugă cind vom sta
 să zicem cu toți așa:
 O cerescule 'mpărate
 spală ale noastre pacate
 cu apa botezului
 cu sfințirea duhului
 cu pecetea tatălui,
 și ne fă și nouă parte
 de-a ta sfință bunătate,
 pururea să te mărim
 în veci să te proslăvim;
 de-acum pînă 'n vecie
 mila ta Doamne să fie

**La botezul D-lui nostru
 Isus Christos.**

In marginea riului
 la apa Iordanului
 vedeți lucruri minunate
 de toți sfinții lăudate.
 O! o! o! minune!
 Astăzi Christos in Iordan
 se botează de Ioan;
 atunci și sfințu Ioan
 vine către Iordan.
 O! o! o! minune!
 Și dacă s' apropia
 Domnu Christos îi grăia:
 lasă acu și cutează
 și vino de mă botează.
 O! o! o! minune!
 Sfințu Ioan a răspuns
 către 'mparatu de sus:
 o mielule al lui Dumnezeu
 de carele doarec eă.
 O! o! o! minune!

Mie-mă trebuie botez
 tu să mă luminez,
 eă sînt făcut din lut
 iară tu din duhu sfinț.
 O! o! o! minune!
 Ca iarba uscată sînt
 și voi arde unde sînt
 cum să m' apropii de foc
 că nu poai să staă in loc.
 O! o! o! minune!
 Domnu Christos aă grăbit
 către Ioan cel iubit:
 lasă acū și cutează
 și vino de mă botează.
 O! o! o! minune!
 vino nu te îndoi
 că legea se va 'noi.
 Atunci Ioan aă cutezat
 și mina și-aă ridicat.
 O! o! o! minune!
 pe Christos l-a botezat
 Iordanu s' aă întors
 glas din cer s'aă auzit:
 tu ești fiul meu iubit.
 O! o! o! minune!
 Tatăl aă mărturisit
 tu ești fiul meu iubit
 pe tine te-am voit
 cel ce la rău ai venit.
 O! o! o! minune!
 Duhu sfinț de la cer sboară
 ca un porumb se pogoară
 in Christos se odihnește
 lui Ioan prorocia o plinește.
 O! o! o! minune!
 Ingerii se 'nfricoșează
 oamenii se minunează
 văzînd pe Cristos gol
 spalîndu-se 'n isvor.
 O! o! o! minune!

Minună dumnezească
ne văzute, ne auzite,
de lume nepricepute
de sfântu Ion tâlmăcite.
O! o! o! minune!
Astăzi răul cel încuiat
prin botez s' aŭ descuțat,
astăzi botezul lui Christos
să ne fie de folos.
O! o! o! minune!
Nu numai creștinilor
ci tuturor limbilor,
de acum până 'n vecie
mila Domnului să fie.
O! o! o! minune!

La Duminica Floriilor.

Veniți cu toți de 'nprenă
să 'npletim și noi cumună
de odrasle inverzite
și de stîlpări înflorite.
O! o! o! fraților!
Pe Christos să 'ntimpinăm
și lui să ne închinăm
și ale noastre veșminte
să le așternem înainte.
O! o! o! fraților!
Tot omul să se închine
că în Ierusalim vine
pe asin încălicind
pe toți bine cuvintind
O! o! o! fraților!
Să 'nplinească prorocia
cea scrisă de Isaea
feti Sionului serie
că 'mparatu va să vie.
O! o! o! fraților!
Veniți cu glas mîngîios
să lăudăm pe Christos

cu glasu coconilor
și al sugătorilor.
O! o! o! fraților!
Veniți și noi să privim,
cei ce Sionu iubim,
asine negrăitoare
de Dumnezău purtătoare
O! o! o! fraților!
Osana din înălțime
că 'mpăratu acu vine
Sionu să i se 'nchine
că vine spre pătimire
O! o! o! fraților!
Sioane, Ierusalime
iată împăratu tău vine
glăsuește intru tine
osana dintru 'nălțime.
O! o! o! fraților!
Isus vine cu blindețe
pe noroade să invețe
pe asin se miluește
și mindria nu poștește
O! o! o! fraților!
Muntele Sionului
biserica Domnului
muntele cu umbra deasă
o! fecioară prea aleasă.
O! o! o! fraților!
Astăzi toate prăznuiți
și pe Domnu prea măriți
și strigă Ierusalime
osana dintru 'nălțime.
O! o! o! fraților!
De acum până 'n vecie
mila Domnului să fie;
la mulți ani cu sănătate,
de Christos să avem parte.
O! o! o! fraților!

La Duminica Floriilor

Vitania frumos nume
 să se laude de lume
 C-aū dobîndit omu bine
 trei raze crescînd în vine.
 O! o! o! fraților!
 Trei raze de Rozmalin
 le-aū privit Domnul cu drag
 Rozmalin e numele
 că ard ca luminile
 O! o! o! fraților
 Sînt trei frați din doi părinți
 cu bun nume 'npodobiți
 și de Dumnezeu iubiți
 și în lume renumiți.
 O! o! fraților!
 Lazăr, Marta și Maria
 din satu Vitania
 ele pururea gîndea
 și prea mult se silea.
 O! o! o! fraților!
 Cum să se 'nvrednicească
 ca lui Christos s-î slujască,
 aceștia fără să știe
 că Domnu o să vie.
 O! o! o! fraților!
 Făcu Domnu o minune:
 luă pe Lazăr din lume
 și-l duseră la mormînt
 și-l băgară în pămînt.
 O! o! o! fraților!
 Făcu Domnu cale lungă
 cu ucenicii 'npreună
 pînă la Vitania
 la Marta și Maria.
 O! o! o! fraților!
 Ele dacă l-aū văzut
 la picioare i-aū căzut:

Doamne 'mpărate al nostru
 a murit fratele nostru.
 O! o! o! fraților!
 De-ai fi fost Doamne de față
 Lazăr ar fi cu viață.
 Tăceți, Lazăr n' aū murit
 ci numai aū adormit.
 O! o! o! fraților!
 Se va scula Lazăr iară
 pe această lume amară.
 Marta așa răspundea:
 știu Doamne că s'o scula.
 O! o! o! fraților!
 la învierea d' apoi
 aceasta o știm și noi;
 noi știm că a murit
 pe mirosu cel urit
 O! o! o! fraților!
 Noi știm că s' a impușit
 de 4 zile 'n mormînt,
 dar puterea ta cea mare
 poate să-î mai dea sufiare.
 O! o! o! fraților!
 Iară Domnu a grăit
 cu dulcele său cuvînt:
 aū nu știți că cine crede
 slava lui Dumnezeu vede?
 O! o! o! fraților!
 Christos le-aū mîngîiat
 de Lazăr aū lăcrămat;
 unde l-ați pus a 'ntrebat
 mergeți de-mi arătați.
 O! o! o! fraților!
 Duceți-mă la mormînt.
 La mormînt dac' a ajuns
 Domnu în genuvechi
 cătră tatăl s'-a rugat.
 O! o! o! fraților!
 Părintele meū cereșc
 eū ție mă cucereșc

pentru norodu de față
 să dai lui Lazăr viață.
 O! o! o! fraților!
 Ș' aũ strigat: Lazăre, aũ zis,
 scoală-te acum în sus;
 atuncî Lazăr s' aũ sculat
 pe surori le aũ mângîiat.
 O! o! o! fraților!
 Lazăr acasă a venit
 cu Christos aũ petrecut;
 aũ stat cu Christos la masă,
 surorile le sluja.
 O! o! o! fraților!
 Trei-zeci de ani aũ mai trăit
 cu lacrămi s' aũ pocăit
 ce aũ văzut în cea lume
 n' aũ putut spune la nime.
 O! o! o! fraților!
 Doambe fă-ne părtaș
 cu Lazăr într'un locaș
 de-acu pînă 'n vecie
 mila Domnului să fie.
 O! o! o! fraților!

**Tinguirea Precistei cind
 a văzut pe Domnul nostru
 Isus Christos mort.**

O! mult dorit fiul meu
 vecinicule Dumnezeu
 cum muriș curînd așa
 unde laș pe maica ta
 într' a cui casă mă lași
 dîndu-mi năcazului paș!
 mă lași fiule iubite
 astăzi mă despart de tine
 oh amar și vai de mine!
 Cine mă va mîngîia
 și pe cine voi avea
 în năcaz mîngietor
 intru lipsă ajutor,

că pe tine fiul meu
 te am avut și Dumnezeu
 și nădejde de folos;
 în satu cel lăcrămos
 tu-mi erai mie părinte;
 dară d' acum înainte
 cine-mi va fi 'ntr' al tău loc!
 oh amar și cumplit foc!
 oh singurateca de mine
 și 'nstrăinata pe lume,
 lipsită de al meu bine,
 în loc de vre-o desfătare
 obidă și jale mare,
 în loc de vre-o mîngiere
 neîncetată durere,
 și cu cit m' am desfălat
 cînd fiu meu te am băiat
 fiin' că te născuî pe tine
 așteptaî un mare bine,
 cu atîta e mai greu
 chinu și năcazu meu;
 oh Gavril unde este
 cel ce mi-a dat de veste
 că pe Dumnezău voi naște
 care pe cei drepti va paște
 zicînd să mă veselesc
 să salt și să dănuiesc,
 că el a zis cum că eũ
 să mă bucur fiu meu,
 iară eũ mă dășădesc
 și amar mă chinuesc;
 acela însuși mi-a spus
 cum că el este de sus,
 și a ta împărăjie
 va rămînea în vecie;
 iară eũ fiu meu toate
 le văz într' alt chip schimbate:
 te văz mort și ocărit
 de toată lumea urit,

nu ca pe un împărat,
 ci ca pe un vinovat,
 între tilhari socotit,
 cu piroane pironit,
 rănit pătruns și 'năpat
 și de ucenici lăsat.
 Oh ! ah ! fiule iubite
 oh fiul meu mult dorite
 oh ! dulce la lumina mea
 cum lași mort a te vedea ;
 oh nădejdea mea cea vie
 vecinica mea veselie,
 deschide-ți ochii o dată
 și vezi pe maica 'ntristată,
 cum plinge și cum suspină
 de trudă și năcaz plină ;
 deschideți rostu cel sfint
 și cu dulcele cuvint
 mîngie pe maica ta
 și scirbită n'o lăsa.
 Unde-î Petru cel iubit,
 și cu sabia gătit,
 cel ce zicea oare cînd
 arma în mină ținînd
 că și capu pentru tine
 gata ași pune mai bine ;
 nici el acuma nu vine
 să lăcrămeze cu mine ;
 toți s' au dus, toți m' au lăsat
 intru acest cu chin sat ;
 toți s'au dus toți au fugit,
 singură m'au părăsit ;
 numai tinăru Ioan
 stă tare într' al său plan ;
 acesta ție ucenic
 acesta-î al tău voinic
 oh iubite fiu meu
 oh truda, oh năcaz greu,
 sabia cea ascuțită
 de Simeon povestită.

Astăzi plină mine aŭ trecut
 rană cumplită aŭ făcut
 eŭ te văz mort și uscat
 cela ce morți ai sculat,
 mîinile cele curate
 care da tuturor toate,
 bolnavii tămăduia
 și la toți bine făcea,
 le văz cu cue pătrunse ;
 oh lucruri mari și ascunse,
 oh cerule și pămînte
 plingeți cu mine ferbinte
 rostu cel Dumnezeesc
 ce vărsa glas îngeresc
 și dulcea învățătură
 fără de pregetătură ;
 sfintele tale picioare
 care aŭ umblat pe mare
 le văz cu cue pătrunse ;
 o lucruri mari și ascunse ;
 oh cerule și pămînte
 plingeți cu mine ferbinte
 pentru moarte dosădită
 și de nimenea gîndită.
 A iubit fiului meu
 care muri ca un rău
 glăsuiți o maici cu jale
 cu de crunte lacrimi vale,
 că cel fără de păcat
 muri ca un vinovat ;
 plingeți cu mine fecioare
 că nădejdea voastră moare ;
 plingeți voinicî, glăsuiți
 și amar vă tînguiți
 că frumusețea voastră pîere ;
 oh oh vai și ce durere ;
 și voi bătrîni obidați
 neincetat lăcrămați,
 că a voastră mîngiere
 să schimbosăște și pîere ;

oh pămînte roditoare
 și tu înaltule soare
 cum să cade vă 'ntristați
 și tare vă spăimîntați,
 căci morții acum s' au dat
 cel ce e fără păcat.
 Drept aceea fiul meu
 către tine grăesc eu
 ca către cel ce ai ai murit
 și pe cruce ai murit,
 ca lumea s' o mintuești
 rău să le dăruiești ;
 dute 'n iad și biruește
 capu satani zdrobește
 și iarăși te-arată mie,
 eșind din morți cu tărie
 mergi fiu meu isprăvește
 și scopu ți-l împlinește,
 după cei buni cu tărie
 la cereasca 'mpărăție.
 Precista așa plingea
 și tare se îngula.
 Iosif' coprins de minune
 pe cît nu se poate spune
 cu mare frică sluja
 și întru acest chip grăia :
 o de trei ori vai de mine ;
 cum să m' apropii de tine ;
 o Isuse din vecie
 cum mă voi închina ție ;
 cu ce lacrimi te voi plinge ;
 cum de tine m' oi atinge
 și de curat trupu tău,
 dulcele meu Dumnezeu ;
 în ce chip să te slujăsc,
 cu ce să te 'nvălesc,
 sau ce cîntări oiu cînta
 la îngropăciunea ta ?
 Știu și cumose foarte bine
 că laudă ți să cuvine,

decî eă dară voi cînta
 și voi glăsui așa :
 fiule unu născut
 cel ce ești fără 'nceput
 al lui Dumnezeu cuvînt,
 care veniși pe pămînt
 pentru a noastră mîntuire,
 fiind însuși bun din fire
 și cînd bine ți-ai plăcut,
 din fecioară te-ai născut,
 neschimbat te-ai omenit,
 pentru noi te-ai răstignit,
 și cu moarte tristă foarte
 ai călcat în viața pe moarte,
 fiind unul din troiță
 cu tatăl de-o ființă,
 cu părintele mărit
 de-a pururea proslăvit,
 precum și cu duhu sfiut
 Dumnezeu fiind cuvînt.
 Mintuește-ne pre noi
 de cumplitele nevoi
 care vin și ne 'npresoară
 pururea fără măsură,
 iar tu pururea fecioară
 iartă a noastră greșală,
 de acum pînă 'n vecie
 mila Domnului să fie.

**Tînguirea Precistei cînd
 a văzut pe Domnu nostru
 Isus Christos mort pe cruce.**

Maria jalnic privind
 pe Domnu Isus văzînd
 între tilhari răstignit
 și pe cruce pironit,
 ca o maică jalnică
 și pentru fiu său tristă
 cu duhu a suspinat ;

inima tare-și strîngea
 și jalnică tare plîngea
 și cu suspine grăia :
 o prea iubit fiu meu
 unde lași pe maica ta ?
 Cine mă va mîngîia
 în scîrbele ce voi avea ?
 Eū pe tine fiu meu
 și dulcele Dumnezeu
 eū te-am avut ajutor
 și tare mîngîitor ;
 acu în loc de bucurie
 jale mare-mî este mie,
 și 'n loc desfatăre
 scîrbă și 'ntristare mare,
 și 'n loc de zi bună
 te vād cu de spinî cunună ;
 decî Gavriil unde este
 care mî-a adus veste
 și aū zis să mă veselesc ?
 Iat' acuma mă jălesc ;
 unde este Simeon
 care mie 'mî-aū zis
 că sabie mă va răni ?
 Ale lui dar cuvinte
 le vād acu împlinite ;
 sabia dar m' a pătruns,
 în inimă s'a oprit
 vādîndu-te pironit.
 Adevărate Isuse
 vezi suspinurile mele
 cum imî es cu mare jale ;
 unde-s ai tăi ucenici ?
 Ei nu mai sînt pe aici
 Unde sînt prietenii tăi ?
 Toți acuma aū fugit
 pe tine te-aū părăsit.
 Unde este Petru care
 cu inima foarte tare
 cel ce aū zis că pîn' la moarte

cu tine va suferi toate ?
 Și el acum a fugit
 pe tine te-a părăsit ;
 numai Ion cel iubit
 după tine aū venit ;
 plînge tare și oftează
 lingă tine lăcrămează.
 Plîngeți cu 'ntristata minte
 o cerule și pămînte,
 o lună și tu soare
 și stele strălucitoare
 plîngeți toate cu 'ntristare,
 că ziditorul a toate
 de Iudei să dă la moarte,
 să scoată pe om din sat
 și să-l scape de păcat ;
 mort în groapă l-aū pus
 pe Dumnezeul Isus ;
 pruncilor femeii și junii
 și voi cu toți bătrîni
 plîngeți toți și lacramați
 și lui Christos vă rugați
 ca de moarte să scăpați.
 O frumoase raule
 deschide-ți porțile
 să între împăratu slav (?)
 Ingerilor trimbițați
 pe Domnul întîmpinați
 și pentru noi il rugați
 ca 'mpărăția sa
 pe noi să ne pomenească ;
 de a dreapta sa să ne pue
 cu sfinții împreună
 să ne facem voia bună
 de acu pînă 'n vecie
 mila Domnului să fie.

In săptămîna patimilor.

Colea 'n sus, pe mare 'n sus
 Domnului domn,

eșiți sfinți de priviți
 că vine corabia
 încărcată de jidovi;
 dar într' inșa ce-și aduc?
 Aduc pe Domnu Isus.
 Nu-l aduc să viețuiască,
 ci-l aduc să-l răslignească
 Iuliia oară ce-i făcea?
 Îi da păhar
 de amar.
 A doua oară ce-i făcea?
 Îi da fiere ca să bea.

A treia oară ce-i făcea?
 Îi da paharu de moarte.
 A patra oară ce-i făcea?
 Iuda 'n groapă 'l arunca,
 patru sfinți că eșea,
 patru sfinți
 cu patru cărți,
 stane de piatră se făcea;
 sfinții a 'nceput a citi
 stane de piatră plesni
 Domnu din groapă eși.
 [Culeso de la cîntărețele din mănăstirea
 Văleni, Argeș].

GH. RUDEANU.

BARZA SAU COCOSTÎRCUL ¹⁾

(Credințe despre ea)

1. Cînd barza sosește, se zice că a sosit primavara. — Cînd văd oamenii primavara numai o barză sau două, zic că altele care de porumb vor face în acel an. — Cînd oamenii văd o barză neagră, zic că-i văduvă și s' a cernit dîndu-se prin Marea Neagră. — Cînd cineva îi omoară puil, zic că moare pînă la anul cel ce i-a omorît.

(Comuna Pestcana, adunate prin Pănescu Dum.)

2. Cînd oamenii văd numai o singură barză, zic că rămîn singuri, mai cu seamă fetele și băeții rămîn necăsătoriți.

(Com. Stolojani, prin I. I. Bărbulescu).

3. Cînd omul vede o singură barză, zice că va fi toată vara singur; dacă vede mai multe, zice că va fi cu mai mulți prietenii împreună toată vara. — Dacă cineva îi strică cuibul, se crede că-i aduce foc și-i aprinde casa.

(Com. Brădiceni, prin Popescu I. Nic.)

4. Dacă cineva vede o barză stînd singură, se zice că îl vor dura picioarele, iar cînd vede mai multe sburînd, că va fi peste an cu oameni mai mulți și adică cu cîte berze a văzut. De aceia le și numără cînd le vede. — Dacă cineva îi ia ouăle, îi strică cuibul sau îi ia puil, se zice că barza aduce foc și-i aprinde casa. De

1). Aceste credințe despre barză sînt adunate de mai mulți școlari din cl. II a gimnaziului din T. Jiu, din cîteva comune din județul Gorj, în anul 1896.

aceia fiindu-le oamenilor frică, ei însuși pun câte o roată de car pe casă, ca să-și facă cuibul. Când pleacă toamna, zic oamenii, că barza își omoară un puț, pe care-l lasă în cuib, drept recunoștință, și la anul vine iarăși la cuibul cel vechi.

(Com. Brădiceni, prin Dăvițoiu I. C.)

5. Dacă cineva vede primavara mai multe berze, zice că va fi timp bun peste an și va face multe care de porumb, iar dacă vede numai una, va face puține care de porumb. — Barza neagră zic că-i cernită, fiind-că i-a murit soțul, trecînd peste Marea Neagră. Tot de aceia umblă ea mai mult singură. Se zice că văzînd cineva o singură barză neagră, anul va fi sec, uscat și nu se va face porumb. — Dacă omoară cineva o barză, se zice că-i va muri soția, iar dacă omoară vre un puț, are să moară un copil din acea casă. — Dacă o barză își face cuibul pe casa unui om, nevasta lui va naște un prunc. — Dacă o barză își face cuib pe casa sa, pe șopronul său grajdul său, în anul acela va fi scutit de furi, și ogoarele vor fi scutite de furtune. — Când pleacă toamna, berzele se adună pe o cîmpie și se pun la rînd. Ajunse la Marea Neagră, cucii și rîndunelele se pun pe spinarea berzelor, cari trec cu ele în țările călduroase. — Dacă berzele pleacă din vreme, se zice că iarna va fi grea și lungă; dacă pleacă tirziu, zic că iarna va fi scurtă și călduroasă.

(Com. Brădiceni, prin Popescu Const.)

6. Când oamenii văd o barză pe nemîncate său seara, zic că i-a spurcat. — Oamenii cred că barza face șese puți pe an și pe cel mai mic îl leapădă afară din cuib.

(Com. Curtișoara, prin Manta S. Const.)

7. Dacă un om vede multe berze primavara vor face multe care de porumb și din contră. — Barza făcîndu-și cuibul pe casa cuiva, este apărătorul acelei case. — Barza cernită este neagră, fiind-că i-a murit soțul și trecînd prin Marea Neagră s'a cernit. — Dacă cineva omoară o barză, va muri un om din acea casă.

(Com. Topcești, prin Chiricescu Pantilimon).

8. Când vin berzele primavara oamenii se păzesc să nu le vadă cu inima [stomacul] goală, ci trebuie să ea cel puțin sare pe limbă. Seara umblă cu ochii acoperiți ca să nu le vadă, căci se zice că îi spurcă și este rău de moarte.

(Com. Cartiș, prin Cartianu Victor).

9. Oamenii cred că barza face trei ouă și cunoaște care ouă este

rău, pe care îl sparge cu ciocul. — Se crede că va fi mare noroc în casa pe care barza își face cuibul. — Se crede că dacă se aprinde undeva vre-o casă, barza face mare sgomot, lovindu-și amîndouă părțile ciocului.

(Com. Cărbunești, prin Mazilu Const.)

10. Dacă cineva vede o singură barză sau două, va lucra toată vara cu unul sau doi oameni; cine vede mai multe va lucra cu mai mulți oameni. Cine vede berzele pe jos, el fiind desculț, va avea toată vara rîni pe picioare. — Se crede că berzele trec pe toate celelalte paseri mai mici peste Marea Neagră. — Se crede că barza face trei pui; cînd se fac mari, omoară pe unul și-l aruncă în curte drept noroc. — Se crede că puii nu sboară pînă nu mincă coajă de pepene. — Se crede că berzelor negre le-a murit soțul căzînd în mare.

(Cătunul Turcinești, Com. Curtișoara, prin Dijmărescu Grigore)

11. Dacă cineva vede o barză dimineața sau seara pînă nu a mîncă, se zice că-l spurcă; și dacă a spurcat pe cineva din o familie, se zice că are să moară unul din ei. — Se crede că dacă barza face pui fără soț, omoară pe cel mai mic. — Se crede că puii nu pot sbura pînă cînd n' au mîncat coaje de lubenițe.

(Com. Schela, prin Popescu P. Dumitru).

12. Oamenii cînd văd numai o barză, două sau trei, zic că numai alitea care de porumb vor face. — Cînd văd o barză neagră, zic că-î văduvă și s' a cernit dîndu-se prin Marea Neagră.

(Com. Hodoreasca, prin Pleșan Dumitru).

13. Barza vine la cuibul pe care l-a avut și în trecut. Oamenii pun anume cite o roată de car pe casă, ca să-și facă cuibul, și cred că dacă își face cuibul, nu se va aprinde casa. Dacă se aprinde undeva o casă, vestește oamenii prin tocănitul cu ciocul lor. — Cred că aruncă un pui jos de pe casă, drept mulțumită. Unii oameni cred, că aruncă pe cel mai slab, care nu poate mîncă, fiind-că nici mai tirziu nu-și va putea cîștiga singur hrana. — Barza n' are glas și nu face nici o stricăciune, de aceia cred oamenii că e sfîntă și de aceia nici nu-î mincă carnea și cred că e păcat s' o omoare.

(Com. Schela, prin Vilcu Constantin).

14. Se crede despre berzele negre că le-a murit soțul și că D-zeu le-a schimbat penele cele albe în negre. Le cred paseri nevinovate și de aceia este păcat a le omori. Se crede că e rău cînd cineva vede primavara berze negre. Cînd vede cineva o singură barză

saú foarte puține, se zice că el va fi tot anul singur, iar cînd vede mai multe deodată, se zice că va fi tot anul încunjurat de mulți oameni. Cînd un om blastămă pe cineva, se zice: „să vii cînd vor cînta berzele“. — Primavara vin tot la cuibul lor cel vechiú. Berzele aú obiceiul de a omori cîte un pui, saú cînd are mai mulți și nu-î poate hrăni saú ca să cunoască mai bine locul unde a avut puii prin aducerea aminte de omorîrea puilului. Ele nu primesc ouă străine în cuibul lor.

(Com. Dănești, prin Bobină Dumitru).

15. Barza aruncă jos un pui, drept dobîndă pămîntului. Dacă cineva vede o barză primavara mergînd pe jos, se zice că toată vara va fi cam bolnav, iar dacă o vîd mergînd spre vre-un cimitir, zic, că moare cel ce a văzut-o. Oamenii cred că ele aduc primavara cucii cu dinsele, iar toamna ele iaú pe cucii cu ele.

(Com. Logrești-Moșteni, prin Băluțanu Grigore).

16. Se zice că barza, după ce puii ei s' aú mai mărit, ia unul și sboară cu el în sus, apoi îi dă drumul spre pămînt ca să moară, dînd astfel „vamă locului aceluia“.

(Com. Logrești-Moșteni, prin Gálcescu Lazăr).

17. Se crede că berzele duc cucii cu ele și ajungînd la mare, cucii se pun deasupra berzelor și o trec astfel. Toamna, înainte de a pleca, își omoară un pui, drept moștenire — se crede — pentru ca în anul viitor să vie iarăși la cuibul ei. Barza, cînd vine primavara, se așează pe un copac, începe a tocăni și atunci se zice că își cheamă puii morți de pe lumea ceialaltă, ca să le dea de mîncare.

(Com. Voitești, prin Rădulescu Alexie).

18. Oamenii cred că dacă vîd primavara o barză, înainte de a fi mîncat, îi spurcă, asemenea și dacă vîd seara și n'o avea bani la sine. Dacă vîd numai cîte o barză, oamenii cred că fata saú băietul, care a văzut-o, nu se însoară în acel an. Cîte berze vîd, atîtea care cu porumb vor face în anul acela. Cînd îi moare soțul zice că se cernește trecînd prin Marea Neagră. Berzele se bat cu cocorii, dar aceștia le omoară tîindu-le cu osul peptului.

(Com. Rasovița, prin Rasoviceanu Solomon).

19. Zice că a fost odată o femeie, pe a cărei casă o barză își făcuse cuibul și puse acolo patru ouă. Femeia a luat un ou și în locu-î puse unul de gîscă. După clocire a eșit și puilul de gîscă. Văzînd barza că acest pui nu se samănă cu al ei, l-a omorît. De atunci se crede că barza omoară în fiecare an cîte un pui. Alții cred că-l

omooară drept recunoștință pentru locul unde a crescut puii, aruncându-l în curte. Dacă vede cineva o barză neagră, crede că o să moară cineva din familie și o să poarte doliu. Cînd blastămă cineva îi se zice: „du-te și să vii cînd or cînta berzele“.

Berzele trec cucii peste mare. Se zice că berzele sînt sfinte și cine îi ea puii, se sfințește.

(Com. Brătuia, prin Calotă Constantin).

20. Barza e pasere sfîntă și e păcat a o omori. Nu e bine să vezi berze fără soț. Dacă barza te spurcă, se zice că toată vara îți dă mărăcină în picioare. Leapădă pe unul din pui drept recunoștință către D-zeu. Berzele se bat cu cocorii. Cînd cineva vede o barză cernită, se zice că toată vara va fi cernit.

(Com. Iași, prin Toltea Gh.)

21. Berzele perzindu-și soțul se cernesc trecînd prin Marea Neagră. Face trei pui din cari omooară unul înainte de a pleca toamna în țările călduroase. Toamna ia cu sine pe spinare cite un cuc. Cine vede întîia oară primavara o barză, zice că e semn de moarte.

(Com. Polovragi, prin Iancu Archir).

22. Văzînd o barză singură, e semn că acel om va fi singur peste an; văzînd mai multe, e semn că tot anul va fi cu mai mulți împreună. Berzele iaă cucii în spinare, cînd trec marea, căci se crede că cucii nu pot sbura atît de mult ca berzele. Dacă o pereche de barză a plecat peste iarnă și a murit un soț, atunci nu se mai întoarce cu penele albe, ci cernite, ceruindu-le adică în Marea Neagră. Oamenii sînt foarte veseli cînd se reîntorc berzele. Dacă se întimplă să ningă, după ce au sosit cele dintîi berze, oamenii zic că cade „zapada berzelor“.

(Com. Baia de fer, prin Rădescu Dumitru).

I. MOISIL.

— — — — —
VASILE CEL MARE

(Scrisă în graiul din localitate, așa cum mi-a povestit moșneagul).

Vasili cel Mari era di locu lui din Cordon. Di-acol' din Cordon o venit el și cu tatauca batrin a mneū, Mnihăili Bucili. Cînd o vinit îi aici, în satu Tătăruș(i) erau numa v-o trii casi ș-acelia lipovinești. Dar tatauca batrin și cu Vasili cel Mari ș-o făcut casi di locuinți, pi un(d)ii amu satu nou di la Uda, undi, dzici c-o fost o biserică di i si văd și az urmili, colu *uni-î dzic la temelii*“. Amu îi dupa cî-o

vezi 2 anul
vii
102
144

vinit aici în sat, era oamină nivoieș, că di-acol' din Cordon vinisi mai cu nimica.

— „Apuî, măi Vasili, dzici tatuca bătrîn, noi bre am vinit aici pin locurili-aeștea, da greû (v)om duci-o, ci n-avem nici o liaci di prinsoari“.

— „Ai dreptati măi Muihăili, ci sintem ca-ntli(û) fără capati; da iar nici ceî mari griji si nu por[, ci ti-oî[û] duci eû la bani, măi, ș-om face ca saracia si-ș iei talpașita di pi capu nostru. Eû, bre, știu în Cordon, într-on sat, un boierî bogat, di nici el singur nu știi ci di-(a) *bănît* ari—și tăt bânitu—acela îi pus în niști lădz și lădzili m pod. Hai cu mini și las' daci n-om capata noi bani di-ndistulari“.

Și si eû îi și trec granița 'n Cordon, ș-așă pi cin(d) o-noptat o agiuns în satu cela.

Casa ceia a bogatului era nantî tare și di giur impregiur gard di zidi(û), di nimi nu pute si triacă piste el. Ci si faci, cum si sari gardu? Tatuca batrîn s-o suit pi umirile lu(i) Vasili cel Mari, și după ci s-o măi tăbircit cit s-o măi tăbircit, o agiuns pi gard di-asupra. Di-acolê a luăat o funii, ș-o dat un capit lu Vasili cel Mari si-l fii, iar el ș-o dat drumu-n ogradi. Di-acolê s-o suit și Vasili cel Mari pi funii ș-o trecut și el gardu-n ogradi.

La casa boierului era facut pi acupiriș un fel di uși, știî cum sint la o samî di casî, cum îi di pildî la școali la Dumnița-ta Dom profesîr. — Amu si vedi ci-n sara aceia, boieru uitasî ușița aceia deștisi. — Amu ieștea, cum si si sui pi acupiriș în pod, ci scari pi-ndăminî n-avê. Vadzin(d) îi ci alt chip n aû, o luăat Vasili cel Mari on topor, cari-l avê la dînsu, și l-o legat cu funiia așă cam pi-aproapi di mucî. După ci l-o legat, l-o zvirlit așă pi-ntuneric în borta aceia uni era ușa; iar cin(d) o tras Vasili di funii, șă di-a curmedzișu uși cu capitili-n ușori, așă ci nu mai putê își macar si ci tras ori cit di tari.

— „Noa, măi Muihăilă, di-amu sui pi funii 'm pod și bagi samî pi ci ladi si puî mîna, și ai griji cum îmbli, si nu ni zăpsascî cineva și si ni cii truda digîaba“.

Di-acolê si sui tatuca batrîn în pod, pi funii, și si dă la cercat lădzili. Prindi di una, vedi ci-î ușoari, o dă di-o parti. Prindi di alta, tot așă. Tot li-o cercat el pînî ci-o dat di-o ladi, cari era așă di plinî, ci di-abgê o putê urni din loc. Pi acê ladi o legat-o cu funiia ș-o scos-o pi uși și l-o dat drumu-ncetîșor, gîos.

— „Ai griji măi Vasili, dzici tatuca batrîn șoptind, ai griji, doar

li pute-o rădica s-o dai pisti gard“. — „He hee, măi Muihăili, n-avè tu griji di supri-aceia triabi“.

Dupa cî-o scóborit gîos, lada cu bani(i), batrinu o tras funiia 'nnapoî. Da nu știu cî-o făcut el prin pod c-o scapat funiia cu toporu-n tinda cãsii. „Măi Vasili!“ „Ce-î măi“ (dzici cela șoptin(d)). „Măi, am pașit-o“. „Da ce-î pașit măi“? „Da ia am scapat funiia cu toporu-n tindi și di amu n-am si am pi ci si ma dau gîos — ș-aû si ma prindi“. — „N-avè griji mă Muihăili, dă-ț drumu di-acolu, cî ti-oî prindi eû“. Da tatuca batrin amu li gătisi pi tãti Cum si-ș dai el drumu tocma di-acolu; dar vãdzînd cî altfelî nu-î di cip, o incis oci și ș-o dat drumu. Iar Vasili cel Mari, așã di tari era, c-o prins pi batrinu-m brați, ca pi-on copcil di țiti. „Ei, măi Muihăili, nu ti-ai pãlit?“. „Nu, măi Vasili, nici di felî“. — „Di-amu, hai si mergim, da nu pista gard, hai ș-om descuie porțili, ș-om puni ladița pi-on cal și ni-om duci-n drumu nostru“. Peiar așã o și făcut.

Și dupa ci s-o vadzut afari, o pus ladița pi-on cal, o-nealicat ș-o mers tãti noaptea — și mîturi o fost aceia, c-adoua dzi pi-nsarati ii-o fost in Tãtãruș(i).

Peiar atunci noaptea o-mpãrțit bani(i) și li s-o vinit la fișticari, citi nouã cauși di galbinî.

„Di-amu am scapat di-supra nevoi“ dzic ii.

Tatuca batrin s-o așadzat pi gospodarii, s-o-nsurat acoalea; dar Vasili cel Mari n-o facut mulți purici prin Tãtãruș(i); cã lui nu-î placè si șad-acasi, la curu femeii. Lui îi placè si vînturi lumia și si faci giãmbășii di-a lui.

Intr-o dzi ș-o pus bani-n niști desagi, o pus desagi pi cal și ș-o luuat dziua bunî di la tatuca batrin: „Ramii sinatos măi Muihăili, cî di-amu Dumnedzãu șlii, ori ni-om măi vidè, ori ba, cî eû mää duc in lumea mè. „Meri sinatos măi Vasili“. Pe cum c-așã o și fost. Cî el s-o suit pi cal și s-o pornit la munti, pisti Bgistriți pi acol pi la Dorna. O măi hoșit el cî-o măi hoșit pi-acolu, dar s-o hotarit si-ș știmbi locu[1]. Și s-o pornit si si duci in Lunca Mari, pe un[d]i-o hoșit, măi in urni și Iom Peetrariu.

Bag sami, cî s-o fost dat porunci si-l prindi, da nimi nu s-a-propciè di el, cî el nu si lega di cii cini. El si lega di cel cî socotè cî-î cu punga plini di galbinî. Dar pi cîn(d) mergè pi drum fãrã nici o griji di ieștia oaminî, [cî el nu li facè nici on rãu; ba-î agiuta pi cît putè] ialã cî un pãcãtos di jitari, cum șidè la o poiati aproapi di margina unui sat, puni pușca la ocî și pușei pi bgetu Vasili cel Mari, drept pi subsuuarî. Atunci el saracu, numai s-ooo cumpanit di

f dela Pratra in Tg Neamt
(Al. Vasiliu)

pi șă ș-o cadzut gîos di pi cal. Ii ieșisi plămînilii pi di ceia parti, da tot nu-ș dasi suflitu. Și dzici Vasili cel Mari: „Măi, ia vini măi iucoaci si vād eū di la ci fel di om mui si tragi moartea?” Ciu(d) o vadzut el ci fel di om i-o facut capitu, (ci jitariū era un om păcătos di nu măi avè pareci) o stopcit asupra lui, dzicin(d): ptiuu bati-ti crucia, pacatosu oaminilor! Ee poi! Iaci di la cini era si mui si tragi moartea!! Afurisit si cii cel cî-a măi mîncea din mîna ta. Ci nu ț-am știut eū planu tăū, ci nū măi avei vremi si ma oceșli tu pi mini!!

Ș-așă sfișit o avut bgetu Vasili cel Mari. — El era un om di staturi nantii, ș-avè capu mari di lăt. Dupa ci l-o pușcat pacatosu cel di jitari, o vinit stapîniria ș-o luūat bani și calu. Trupu l-o-ngropat; iar capu lui si pastreazi și astidz la cabinet.

Istorisirea aceasta am scris-o întoemai cum mi-a spus-o moșnoagul T. M. Buchilă (65 ani), în iarna anului 1897, și în sara de Sîmbătă 21 Septemvrie 1902.

AL. VASILIU.

STRIGĂTE ÎN JOC

1.—Peatra sună, apa cură,
eși lelița și 'mî dă gură,
că eū și-asară am venit;
tu ai zis c'o bătut vint
și la mine n'ai eșit.

2.—Lelea 'naltă sprîncenată
dă gurița peste poartă;
da lelița mitite
să 'ntindè și o' ajungè;
eū sării gardul la è.
Da gardu-o fost boeresc
și m' o pus ca să-l plătesc.

3.—Frunză verde avrămeasă
sărută-mă priuteasă.
—Te ași săruta și mă tem
că m' a face popa ghem.
—Sărută-mă, nu te teme
că popa nu face gheme.

4.—Frunză verde petrinjăi
mîndru-i jocu de flăcăi;

cum nu-i mîndru și de fete,
fără flăcăi nu să șede.

5. Lelea-i mică și-o furnică,
și iubește de pîrlește;
de-aceia nu poate crește.

6. — Nu știū luna pe ceriū trece
orî puica la apă merge;
nu știū luna-i luminoasă,
orî puica-mi pare frumoasă.

7.—Treî păuni sboară pe sus;
mî-o trimăs puū răspuns
pe trei fire de săcară,
să mă mărit că se 'nsoară;
dară și eū i-am trimăs
pe trei fire de ovăs:
însoare-să săuătos,
că am altul măi frumos.

8.—De-ași ști puică c' ai muri,
trupul țî l-ași zugrăvi,

și l-ași face iconiță,
și l-ași ținea 'n sîn la ția.

9.—Copilă de zurbagiū,
am auzit și te știū
că ți-i trupu cilibiă
și porți otravă sub briū
de omori omu de viu.

10.—Mult mă muștră fetele
că mi-s dragi nevestele;
cine vede și-i cuminte,
știe că nu mi-s urite;
cine vede și pricepe
știe că mi-s dragi și fete.

11.—Mi-i rușine de copile
ca și lupului de cine,
și mi-i rușine de ele
ca și lupului de mîele.

12.—Ce mi-a fost mai drag pe
(lume:
calul sur și haine bune,
nevasta gătită bine,
potecuța priu pădure
pardosită cu alune;
cu alune mînușele
c' așa-i drag puicutei mele.

13.—Frunză verde de-alior
la fîntină la isvor
de trei ori o fost să mor,
de-o rugină de pistol.
O avut puica noroc,
că n' o luat rugină foc.

14.—Florice de liliac,
să știi puică c' am să'ți fac:
să șezi toată ziua 'n prag
cu matasa trasă 'n ac
și cu barizu pe cap,
ca să știi că ți-am fost drag.

—Și eū bădiță ți-oū face:
toată noaptea-i bulgui
cu perina te-i sfădi;
îi stringe 'n brață perina
să-ți tot pae că i puica.

15.—Frunză verde măr măruț,
măi bărbate bărbătuț,
lasă-mă să-mi prind drăguț
că te oū face să n' auzi,
să n' auzi și să nu vezi,
ce ți-oū spune eū să crezi,
und' te-oū duce eū să șazi.
Eū drăguț de mî-oū ținè,
scirbă 'n casă nu-i avè.

16.—Frunză verde bolboroc,
ce ai leliță la foc?

—Două rățe și-un boboc.
Rățele-s pentru argat,
bobocu-i pentru barbat.
Rățele le-am pus cu unt,
și bobocu nici nu-i smult.

17.—Floriceică naramgie,
mult îți zice lumea ție
că tu-mi ești drăguță mie.
Lasă lumea să vorbească,
numai puica să trăească,
și vițelul de sub vacă
și puica care mi-i dragă.

18.—Frunză verde cimbrisor,
măi bădiță bădișor,
asară și-alaltă sară
te-am așteptat jos la scară.

(Dac' am văzut că nu vii
am pus dorul căpătîiū
cu jalea m' acoperii.

19.—Joacă măi și nu te face
ori o dă pe lelea 'ncoace.

20. — Ie-te, ie-te neguriță
de pe deal de pe costiță,
de pe virful muntelui,
să văd coama murgului
și fața voinicului.

21. — Floricică ghivizie
la bădița 'n pălărie,
șede la masă și scrie ;
și când scrie te mîngie ;
cînd cetește te topește.

22 — Frunză verde de spanac
trei zile de vară fac
pentru un puț care mi-î drag.
Pentru care mi-î urit
fac un ceas și-mi pare mult.

23. — Frunză verde mărul,
ie-mă 'n brațe dorule,
și mă treci pădurile
pe la toate mîndrile.

24. — Alăturca cu drumu
ară badea cu plugu ;
vine lelea cu prînzu.
Badea lasă plugu 'n brazdă,
și strînge pe lelea 'n brață.
— De cît te strîngeam în brață,
mai bine trăgeam o brasdă.

25. — Strigă bade cu gură
n' are-a te mîncea cîumă ;
cîuma-î dusă la Brașău, ¹⁾
nu mîncă capu tău.
strigă bade 'n gura mare
ca oile după sare.
Și să ferbem jîntița
s' o mîncăm cu lingura.

26. — Frunză verde trei masline

am auzit puică bine
că vrei să te lași de mine.
Lasă-te, la Dumnezău,
că mie nu-mi pare rău.
Numai o mină-oî întinde,
șapte, opt că mi-oî cuprinde;
numai un pas oî păși,
și șapte, opt oî găsi,
mai din neam și mai din viță
nu ca tine-o ră sămînjă,
mai din neam și mai din soî
nu ca tine din gunoî.

27. — Haî leliță la vinat !
— Baiu nu că am bărbat !
— Dacă și eî am muere,
da cu tine tot aș mere.

28 — Pe coasta cu vișinii
zis-a lelea c' a veni,
și-o mînjit, și n-o venit.
Vino lele unde-î zie
că nu-s lup să te mînce,
nici urs să te movilesc,
ci-s voinic să te iubesc.

29. — N' am jucat așa cu fire,
de cînd o fost lata mire ;
n' am jucat așa cu drag,
de cînd tata s'o 'nsurat
și mama s' o măritat.

30. — La crișmuța cea de peatră
slaî feciorii să se bată
pentru un tăbueț ²⁾ de fată ;
stați feciori nu vă băteți
că mai vine-un tăbueț.

31. — Ce mi-o fost mai drag pe
(lume :

1). Brașov.

2). Tăbueț—sac.

neveste cu cîrpe bune,
și barbatu 'ncins c' o fune.
Ce mi-o fost mai drag în sat:
neveste cu cîrpe 'n cap,
și barbatu 'ncins c' un sac.

32.—De la noi a treia casă
este-o nevestă frumoasă,
și bărbatu-î metehău¹⁾
aude și vede rău,
și cămara-î spartă 'n fund,
acolo trăesc mai mult.

33.—Puiculiță de demult
nu gîndi că te-am urit,
că și-asară te-am văzut
și mai dragă mi-ai căzut,
și desară te-oîu vidè
și mai dragă mi-î cădè.

34.—Tropa, tropa pe podele
la oala cu ruminele,
cine nu s' a rumini
nici-o ceapă n'a plăti.

35.—Hop leliță 'ncinsă bine
pică jos că pic pe tine,
leliță incinsă rău
pică jos că pic și eă.

36.—Frunză verde trei măr-
(runte,
nevăstoae de la munte
trage tulpanul pe frunte,
multă vorbă și s' aude.

—Las s' audă că nu-mi pasă,
m' o făcut maica frumoasă,
să stau cu boeri la masă;
cu boeri cu ofițiri,
să-mi cumpere șal cu fir;

la mijlocul firului
fața ofițirului.

Dac 'a fi și-om mai trăi,
ofițiri n' oîu mai iubi;
cînd îi dragostea mai dulce,
el ie pușca și să duce.
Da mai bine-un dorobanț,
să-mi eie papuci de glanț.
La mijlocul glanțului
fața dorobanțului.

37.—Unde-î pămîntul uscat,
cu trei ploî nu-î stimpărat:
ca femeia c' un barbat.

38.—Vai de mine n' am opincî
da miudruțe am v' o cincî.

39.—Foaie verde trei masline
mult mă mier bade de tine
ce fel de pămînt te ține,
de nu vii sara la mine.
—Mă ține pămînt cu rouă,
nu pot umbla pe la două.
Cînd dau să viū pe la tine,
iată-te că-î ziuă bine;
ași veni și mi-î rușine
de feciori și de copile.

40.—Vai de mine, multe știi
mult mă mier unde le ții.
—La puica la căpătiū,
tot le spuū și mă mingiū.

41.—Frunză vede antonigă
uite-o mă citu-î de mică;
am cerut, n' o zis nimică.
Uite-o mă citu-î de mare;
am cerut și-o zis că n'are.

1) Prost.

42.—U iu iu! săracă fată
de geaba măta te gată ;
şezi în uşă răzămată
nebăută, nemincată,
sărutată nicî-odată,
scirbită şi supărată,
şi trintestî c... de vatră
pîn ce rupî catrinţa toată,
cămeşa cite-o bucată.

43.—Badea înalt cit un husari,
lelea pîn' la bricinari.

44.—Nu mă 'npinge cu catrinţa,
periţi-ar lele sămînţa ;
nu mă 'npinge cu sumanul.
periţi-ar lele tot neamul.

45.—Nu mă călca pe opincă,
că ştiu eū ce te minincă ;
nu mă călca pe picior,
că ştiu eū de ce ţi-i dor.

46.—Unde văd copilele
eū mă trag ca cînele ;
unde văd nevestele
eū mă trag ca şerpele

47.—Unde văd poale spalate
mă trag ca mişu la lapte ;
unde văd că-s tăvălite
să-mî plătească nu m' aşi
(prinde.

48.—Leliţa care mi-i dragă
umblă cu cămeşa neagră,
despre-aceia tot mi-i dragă.
Dară care mi-i urită,
umblă albă, sopenită,
cu cămeşa tot ghilită,
şi mie tot mi-i urită.

49.—Strigă, strigă să se stringă
ca oile după strungă,
ciobanaşii să le mulgă,
strugăraşii să le deie,
stăpîni brînza s' o eie.

50.—Tropa, tropa la podele,
ciubotele nu-s a mele,
îs din sat de căpătat,
boda proste cui le-o dat,
că mi-am făcut cinste 'n sat.

51.—Frunză verde de bujor
la toamnă am să mă 'nsor,
să mă duc la Cotirgaş
să ieū fată de fruntaş.

52.—De jucat aşi juca bine :
mi-i ruşine de copile
că ţin ochii tot la mine ;
de-ar ţine ochi 'n pămînt
să eie roţiţa vînt.

53.—Ungurean cu stogu 'n pod
adă fata să ţi-o joc,
să ţi-o joc să fie jucată
să mă pominească-odată
şi de mamă şi de tată
şi de ţapa cea uscată.

54.—Cine bea şi cîntă bine
nu-l mai vezi cu haine bune :
toate la crişmă le pune.
Bună oară ca şi mine.
Toată vara merg la plute
şi iarna cu strae rupte.
Beū holercă, beū tabac,
vine iarna, n'am sardac ¹⁾.

55.—Du-mă Doamne şi mă lasă
unde-i nevasta frumoasă
şi barbatul dus de-acasă.

1]. Sardac=cu înţeles de suman.

Du-mă Doamne și mă pune
unde-î holerca de prune
și bărbatul dus prin lume.

56.— La țăsut mă doare capu,
la crișmă de mare dragu.

57.— Când ar ști oare-și-cine
ce-î la inimă la mine,
mult ar sta și s'ar miera
cum focu mai pot umbla.
Nici nu beū, nici nu minine,
pe picioare mă usuc.

Cu cît beî și minineî bine
cu-alita trăești pe lume.

58.— Frunză verde trei agude
holerca pînă-î în bute,
nimenî gura nu-mî aude.
Decă-am prins a deșerta,
o prins gura a cînta
și pe urmă a răbda.

59.— Bunu-î vinu ocovit
pentru omu cel scirbit;
bunu-î vinu chipărat
pentru omu supărat.

60.— Frunză verde arsenic
aista-î voinic, voinic,
face bănișori pe cîmp,
toamna-î bea cu puica 'n tîrg.

61.— Frunză verde iarbă lată,
fata pînă cînd îi fată,
n' o mai vezî la crișmă bată.
Da după ce se mărită,
is cîte șapte la o litră.
După ce s' o măritat,
s' așază lingă dulap
și strigă: sîngeap, sîngeap.
pînă ce că ieū de cap.

62.— Hăi saleacă zăcătura¹⁾
cum o ieū fetele 'n gură,
nevestele 'n pînzătură,
duc acasă voe bună
la barbat vătămătură.

63.— Băuî azi și băuî mine
băuî patruzeci de zile,
băuî murgul de sub mine,
băuî șaua murgului
cu curvele satului.

64.— Frunză verde trei alate
să trăească toți și toate
și butucii de la roate;
frunza 'n plop să nu mai steie,
cine-o băut să mai beie,
pe crișmar dracu să-l eie.

65.— Frunză verde trei castale
de la București la vale
merge-un tren cu cinci vagoane,
cu mantale cu tunicî
de la reghimentul cincî.
Acolo-î tunica mē
care-am soldățit cu ē
din copilăria mē.

66.— Tu leliță und-te duci
tot în fustă și 'n papuci?
— La grădina cu doi nuci
să daū apă la doi junci
guriță la doi voinicî.

67.— Dragă-mi-î oița lae
și copila cea balae;
dragă mi-î oița creață
și copila cea isteăță,
și la apă și la lut
numa-odată s'o sărut.

1]. Rachiū ori vin din bute aflătoare în becū.

68.—Tot așa-mi zice barbatu
că eū nu sînt nici de dracu ;
dar știe-mă Dumnezeu
cit is de harnică eū :
într' o lună lucru-o lină,
și 'ntr' un an cos un suman.

69.—Frunză verde de-un herb,
saī ia sus că poale nu-s.
—Ba zăū sînt da nu le-am pus,
că-s la mămuța pe fus,
și le am pus pe gard afară
să le bată vînt de vară.

70.—Asta-ī lelea cea frumoasă,
pune (tara ¹⁾) după casă
ciți-or trece toți să ășasă ;
da pe sulul din 'napoi
o sulă de lătunoī,
la mijlocul pinzei ei
paște-o scroafă cu purcei ;
pe sulul cel din 'nainte
ciopea le mai ține minte.

71.—Cine țese lele tara ?
—Polobocu și camara.
—Cine țese lele pinza ?
—Polobocu și bărbînța.

72.—Joacă truda cu minunea ;
n' o jucat de cînd îi lumea.
Joc aicea ca și-acasă
straele nu mă apasă.
—Nu știū-acasă ai ori n' ai
c' aicea nu-ți fac zahat.

73.—Spate late 'ncirjobate
buzes moi dabalazate
buzes moi și subțirele
de trei mărgeņi de podele.

74.—Fata popei de la noi
are car cu patru boi,
și tinjală zugrăvită,
și tot nu se mai mărită.

75.—Mi-ī rușine de cociorvă
cu cine mi-am făcut vorbă,
mi-ī rușine și de gard
cu cine mi-am făcut sfat.

76.—Frumoasă-ī nevasta mē
da să tem porcii de è.
'Tun' o Doamne și-o omoară :
mi-o bagat porcii în boală.

77.—De cit cu femeia ră
mai bine-un ghimp sub cură,
că ghimpul coace și sparge,
da femeia ră nu tace.

78.—Sara de la luminare
nu mi-o părut hidă tare.
Dimineața 'n ziua mare :
dinții rari, ca niște pari ;
ochii ca la cucuve, halal de
(viața me !)

79.—Frunză verde poamă
(coarnă
de-ași ajunge pin la toamnă,
să mă 'nsor să ieū o doamnă.
Lasă-le la dracu doamne,
că și-acelea mor de foame.
Oīū lua una d' Romîn,
că se duce unde-o min ;
oīū lua o țărăncuță,
că ea umblă și desculță.

Auzite în Crucea, com. Broșteni,
Suceava.

Culese de **Leon Mrejeriū.**

1). Țesătura.